

Хай живе 1 Травня — день міжнародної солідарності трудящих, день братерства робітників усіх країн!

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ОРГАН ПАРТБЮРО, РЕКТОРАТУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ,
ПРОФКОМУ І МІСЦЕВКОМУ ХАРКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО.

№ 12 (661) | Понеділок, 30 квітня 1951 р. | ц. 20 к.

НАШЕ СВЯТО

Завтра радянські люди, сотні мільйонів трудящих на обох півкулях відзначають своє велике свято боротьби і міжнародної братньої солідарності, день бойового огляду могутніх сил миру, демократії і соціалізму.

Історія святкування Першотравня яскравий доказ того, як з кожною новою майовкою все більше утверджувались в робітничому русі великі ідеї комунізму. Безсмертне вчення Маркса — Енгельса — Леніна — Сталіна здобувало й здобуває все нові перемоги і сьогодні є законом життя в державах, де живе і творить майже половина людства.

В Росії, куди на початок ХХ століття перемістився центр світового революційного руху, в Росії, яка стала вузловим пунктом усіх суперечностей капіталізму, кількість учасників першотравневих демонстрацій зростала рік у рік. Ленін і Сталін, партія більшовиків надавали святкуванню і травня глибоко революційного характеру самовідданої боротьби проти царських катів, проти буржуазно-поміщицьких порядків.

Пройшовши через горнило трьох революцій, робітничий клас нашої країни став її неподільним господарем, натхненним будівником нового, справді людського, комуністичного життя. Під благодатним промінням Великої Жовтневої соціалістичної революції чудово перетворилась наша могутня Батьківщина, прообраз всього майбутнього світу, щастя, надія і гордість усього передового, прогресивного людства.

Там, в капіталістичному світі, — економічна криза, голод і розорення трудящих, нечуване збагачення буржуазії на розгнуданій гонці озброєнь, на злочинній підготовці нового всесвітнього кровопролиття.

Тут, в світі соціалізму, — мир, творча праця побідоносних народів, об'єднаних в братню сім'ю, безперервне зростання матеріального добробуту і культурного рівня трудящих, назавжди визволення від страхіть капіталістичної експлуатації.

Народи зіставляють, порівнюють і все більше роблять головний і вирішальний в нашу епоху висновок: немає іншого шляху до щастя, крім того, який вказали Ленін і Сталін, комуністи, на який першими стали радянські люди.

Чудовими показниками руху нашої країни до комунізму є підвищення культури праці, ріст культурно-технічного рівня радянських людей, поступове знищення протилежності між розумовою і фізичною працею. Тисячі й тисячі радянських робітників і селян, стахановців промисловості, сільського господарства і транспорту піднімаються до рівня людей інженерно-технічної праці. Появились десятки нових професій, які зближують працю фізичну з працею розумовою. Стахановці на

кафедрі учбового закладу або науково-дослідного інституту, які розповідають про свої досягнення, узагальнюють свій досвід перед кваліфікованою аудиторією, — дедалі частіше явище в нашій країні. Це — радянські творчі будні. Це — могутні паростки нового.

Першотравень 1951 року народи зустрічають під знаком важливішого завдання, яке стоїть зараз перед Радянським Союзом, перед країнами народної демократії і демократичним табором в цілому світі — завдання різкого і рішучого посилення боротьби за мир, смислової боротьби проти паліїв війни.

Створення Німецької демократичної республіки серйозно підірвало плани американських імперіалістів, їх ставку на використання Німеччини як майбутнього агресора проти СРСР.

Неможливо переоцінити важливе всесвітньо-історичне значення договорів і угод між Китайською народною республікою і Радянським Союзом.

У В'єтнамі уряд комуніста Хо Ши Міна, визнаний СРСР, Китаєм і рядом інших країн, — фактичний господар становища.

Прості люди вірять комуністам. В комуністах втілено сьогодні все найбільш чесне, найбільш сміливе, найбільш прогресивне. Історія говорить сьогодні кожному, кому дорога доля його народу:

— Якщо ти хочеш демократії і миру, якщо тобі дороге життя твоїх дітей, якщо ти не бажаш, щоб на твоїх сльозах і твоїй крові наживалися імперіалісти, — прислухайся до голосу комуністів!

Сили миру могутніші за сили війни!

Радянські люди, громадяни країни Леніна — Сталіна, все більше усвідомлюють, що міцність і тривалість завойованого нами миру залежить насамперед від нас самих, від нашої праці, від нашої боротьби за дальше зміцнення воєнно-економічної могутності СРСР. Чим сильніша буде наша Батьківщина, чим вища її бойова готовність, тим обережніше поводитимуться провокатори нової війни.

Радянська людина — будівник комунізму — була й лишається запалюючим прикладом і зразком для трудящих обох півкуль. І вона пам'ятає про свою історичну місію. Погляди всіх трудящих звертаються з надією і любов'ю до неї, до радянської людини — солдата сталінської армії миру, охоронця і поборника людського щастя. З нею — незліченна армія прихильників миру, демократії і соціалізму. Осяяні всепермагаючим прапором Леніна — Сталіна, вони відстоять мир і щастя народів. Це щастя — в комунізмі.

Сонце комунізму високо піднялось над землею, і нікому вже не погасити його ясночервоних променів.

Хай живе комунізм!
Хай живе 1 Травня!

ВПЕРЕД К ПОБЕДЕ КОМУНІЗМА!

Плакат випущений видавництвом „Искусство“.

ЗНАМЕНА СЛАВЫ

Словно друг, идущий с нами рядом,
Обнимая мягким ветерком,
Май, сверкая солнечным нарядом,
Шелк знамен поднял до облаков.

В стройных и торжественных
колоннах
Много места песням и цветам;
Нашей славы гордые знамена
Мы несем, прижав к своим сердцам.

Ярче золотых лучей рассвета,
Майских гроз свежее и сильней,
Песнею гремит по всей планете
Слава о величьи наших дней.

Мы в тяжелых битвах отстояли
Право жить, учиться и дерзать.
Нас ведет к вершинам счастья
СТАЛИН,
К творчеству зовет Отчизна-мать.

И в стальных шеренгах Первомай
Знаменосцем встала впереди

Юность, что нигде не отступает
С именем Вождя в своей груди.

Юность с необъятной жаждой
знаний
Воплощает смелые мечты —
И встают в каркасах новых зданий
Коммунизма близкие черты.

Мы теперь уже не те, что прежде,
С каждым днем сильнее становясь,
Видим, как с любовью и надеждой
Мир простых людей глядит на нас.

Всем высоким смыслом нашей
жизни
Мы друзей в грядущее зовем, —
Все пути ведут нас к коммунизму
В этот век, в который мы живем!

Василий ДЕРКАЧЕВ,
студент III курса физико-математического факультета.

♦ ♦ ♦

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ

Макет Харківського університету

Після погодження ескізів майбутньої будівлі Харківського університету у Міністерстві вищої освіти СРСР, Харківська група Гіпрорузу закінчує розробку проектного завдання, яке найближчим часом піде на затвердження до Ради Міністрів Союзу РСР.

До проектного завдання виконаний макет в 1/200 натуральної величини. Макет виготовлений з пластмаси, кольору слонової кістки. Вперше в Радянському Союзі його виконують литим способом під керівництвом О. К. Кошевого.

Макет, крім архітектурних деталей, має багато скульптурних оздоблень: тематичні барельєфи, фігури О. М. Горького та В. Н. Каразіна, бюсти учених — вихованців університету. Макет дасть наочне уявлення про майбутню архітектуру будівлі.

Архітектор В. КОСТЕНКО.

КНИГИ БУДІВНИКАМ КАХОВСЬКОЇ ГЕС

В подарунок будівникам Каховської гідроелектростанції студенти хімічного, економічного та історичного факультетів зібрали понад триста книжок художньої літератури. Серед книжок твори лауреатів Сталінської премії, російських класиків, прогресивних письменників зарубіжних країн.

Зустріч з поетом І. Муратовим

Лекторій економічного факультету провів творчу зустріч з поетом Ігорем Муратовим. Велика аудиторія тепло зустріла вірші поета з книги «Трибуна». Твердою волею всього радянського народу до миру в усьому світі сповнений вірш «Мир». Гнівню лунає голос поета у віршах «Чужоземці», «У західній зоні», «Роботи».

Гучними оплесками зустріли студенти уривок з поеми «Весілля Ганни Чередник» про щасливе життя радянських колгоспників.

Студенти щиро дякували поетові.

А. КОНОНЦЕВА.

Школа комсомольського активу

Виконуючи рішення зборів університетського комсомольського активу, комсомольська організація філологічного факультету значно покращила свою роботу. Особливо велику увагу комсомольське бюро приділяє питанню навчання і виховання активістів. На факультеті регулярно працює школа комсомольського активу. На семінарах школи вирішуються різні питання, які виникають у групкомсоргів, агітаторів груп, членів комсомольських бюро відділень. В центрі уваги школи активу стоять форми політичної роботи серед студентів, тому на семінари виносяться такі теми «Як провадити теоретичні співбесіди», «Проведення комсомольсько-молодіжних годин».

Школа користується великою популярністю серед активістів.

Про порядок демонстрації 1 травня

Збір учасників демонстрації о 8 годині ранку біля Біологічного факультету ХДУ (вул. Трінклера, 8).

Відповідальність за побудову загально-університетської колони покладена на зав. кафедрою фізичного виховання і спорту ХДУ тов. Кравченка А. Н.

Юнаки і дівчата! Оволодівайте наукою, технікою, культурою! Будьте стійкими і сміливими, готовими перемагати всякі труднощі! Множте своєю працею успіхи радянського народу в будівництві комунізму!

Аспірант Віктор Астахов

З першого знайомства ця людина в військовому з енергійним обличчям справляє враження зосередженості, душевної сили, яка стримано пробивається в дотепній розмові. Перше враження виправдовується.

Добровільцем пішовши на фронт, Віктор в огні боїв виплекав, вигартував мрію в намір: бути істориком. В 1950 році здійснюється його намір: Сталінський стипендіат Віктор Астахов залишається в університеті в аспірантурі.

Можна з певністю сказати, що на поріг наукової діяльності він вступив з досвідом наукової роботи. Вже на III курсі Віктор цілий рік натхненно працює над темою «Роль Леніна і Сталіна в боротьбі за встановлення радянської влади». Доповідь одержала першу премію на університетській та міській студентських конференціях.

Наступного року, за пропозицією Харківського Обкому комсомолу, Астахов бере участь в написанні роботи «Історія Харківського комсомолу». Пять—шість місяців довелося попрацювати в Московському архіві ЦК ВЛКСМ

та Харківському обласному історичному архіві. Вивчено тисячі сторінок, зроблено сотні виписок. Віктор писав про героїчну допомогу комсомолу в будівництві Харківського Тракторного заводу, парку ім. Горького та славетної колонії ім. Дзержинського; про незабутні слова подяки тов. Кагановича Харківському комсомолу на IX з'їзді ВЛКСМ. Першу премію на міській студентській конференції одержала і ця праця.

1950 рік. Наступний етап наукової роботи студента. Попрацювавши літо, Віктор в березні до традиційної студентської конференції закінчує доповідь на малодосліджену тему «Чернишевський в боротьбі за матеріалістичне розуміння історії».

...Забуваючи про відпочинок, молодий дослідник працює щоденно по 10—12 годин, радіючи кожній цінній архівній знахідці.

— А відпочиваєте коли?

— За околицею міста з рушницею за плечима на зайців ходимо,—кращий відпочинок голові.

Зараз він опрацьовує матеріали для доповіді «Студентський рух в Харківському університеті». В державному історичному архіві мо-

лодий аспірант вивчає прокламації, звернення, звіти Міністерства освіти та почителів Харківського округу. До його рук потрапили цікаві листи з таємної пошти студентів Московського та Харківського університетів. Так люди на впертої волі, залізної наполегливості щабель за щаблем неухильно піднімається до сяючої вершини знань.

Астахова цікавить мало досліджене питання: суспільний рух на Україні в другій половині XIX ст. та виникнення пролетаріату на Україні. Можливо, саме в цьому плані сформулюється тема його дисертації.

Віктор не замикається в вузькому колі власних інтересів. В 1946 році він парторг на курсі. З 1948 року Астахов замінив секретаря партійного бюро факультету та голова ради відділення Студентського наукового товариства. В 1951 році Астахов зав. агітпунктом та керівник історичної секції при Обкому комсомолу.

На широкі шляхи виходять Астахов з дорогоцінним скарбом знань, перед ним незорі далі творчої роботи.

Г. ПРИХОДЬКО.

ДРУЖБА

Сьогодні п'ятниця. В кімнаті № 26 гуртожитку заводу транспортного машинобудування чекають на агітатора. Проста і товариска дівчина, студентка Світлана Мокина розповість багато нового й цікавого, допоможе розібратися в складних питаннях політики, літератури, а іноді й у немудрих життєвих справах своїх підшефних.

Порівняно недавно почала Світлана свою діяльність агітатора, але вже полюбила її, звикла до дівчат з гуртожитку, стала їх старшим товаришем і подругою. І хоча деякі з робітниць старші од Світлани, вони її поважають й цінують як освіченого друга.

Спочатку Мокинній здавалося, що робить вона все не так, що їй не довіряють, її недостатньо поважають. Але потім декілька незначних, на перший погляд, випадків допомогли зблизитися з підшефними.

Якось Світлана прийшла до гуртожитку. Як звичайно, поздоровкалась, почала роздягатись. Але коли справа дійшла до ботів, дівчата запротестували:

— Не турбуйтеся, — не треба... У нас брудно.

Світлана спокійно огляділа кімнату:

— Я бачу, що підлога брудна, але мені просто жарко в ботах. Зрозуміло, слово «жарко» не

було тим словом, яке могло переконати дівчат, але можливо, саме через те дівчатам стало соромно. І вже жодного разу потім Світлана не заставала в кімнаті безладдя. Зараз тут завжди прибрано, чисто, охайно.

Так крок за кроком агітатор ставала все ближчою до молодих робітниць.

Із розмови з Зиною Вишняковою Світлана довідалася, що дівчина, закінчивши 9 класів, залишила навчання. Світлана не запитала, чому це сталося, не стала давати ніяких порад, але почала регулярно відкривати Зині деталі свого навчання в університеті, ділитися планами на майбутнє. А незабаром сталося так, як того хотіла Світлана. Зина стала відвідувати гурток по підготовці до занять у вечірній школі робітничої молоді...

— П'ятниця, день виїзду до робітничого гуртожитку — для мене відпочинок, радісний й цікавий день, — говорить Світлана.

— Допомогаєш іншим, а відчуваєш, як сама зростаєш, вчишся життю, стаєш серйознішою, більш досвідченою. Можливо, іншим разом і не проглянула б газету, а тепер це стало для мене необхідним. Агітатор повинен все знати.

Чуйне і уважне ставлення до молодих робітниць робить агіта-

тора людиною шановною, необхідною.

Під час бесіди, присвяченої життю Д. Фурманова, Оля раптом захотіла поділитися враженнями про музей Миколи Островського в Криму. Дехто з дівчат почав заперечувати, що це не стосується до теми. Але підбадьорливий погляд агітатора допоміг Олі висловити свої думки яскраво й виразно. Всі були задоволені цікаво проведеною бесідою.

Особливо вдалою вважає Мокина бесіду про Володимира Ілліча Леніна. Агітатор на прикладах із спогадів М. Горького, поеми В. Маяковського, нарисів О. Серрафимовича показала світлий образ вождя революції, вчителя і друга молоді.

Разом з тим Світлана не може не помічати і деякі крупні недоліки. Мало знає агітатор про виробничі успіхи своїх підшефних, про їх життя на заводі, в цеху. А саме це і є ключем для розуміння настрою й думок молодих робітниць.

Не провадяться в кімнаті бесіди, що популяризують передові методи праці знатних стахановців міста, країни. Нема зв'язку у агітатора з заводською комсомольською організацією.

Все це Світлана врахує в далішій роботі.

Н. НІВІН.

Народні позики

Розвиток нашої країни в післявоєнний період є новою демонстрацією величезної переваги соціалістичної системи господарства перед капіталістичною. У нас, в Радянському Союзі, все ширше розгортається мирне будівництво, з кожним днем поліпшується добробут трудящих. В той час, коли в імперіалістичних країнах процвітає шалена підготовка до нової світової війни, зростає безробіття, розорення народних мас, — трудящі країни соціалізму з небувалим ентузіазмом приступили до спорудження грандіозних будов комунізму.

Державний бюджет СРСР за 1950 рік виконаний з перевищенням прибутків над витратами. Це дало можливість забезпечити фінансування всіх заходів, передбачених народно-господарським планом на 1950 рік. Треба було прикласти всіх зусиль для мобілізації резервів народного господарства нашої країни і на цій основі виконати надходження прибутків до державного бюджету.

Основним джерелом прибутків державного бюджету є надходження від соціалістичних підприємств. Однак певну частину прибутків бюджету нашої Батьківщини складають заощадження населення у вигляді придбаних облігацій державних позик.

На початку травня 1950 року колектив університету зразково реалізував розміщення «5-ї державної позики відбудови і розвитку народного господарства». Для оперативного керівництва цією роботою була створена центральна комісія сприяння державному кредиту. Ця комісія за допомогою факультетських організацій, через уповноважених, в день оголошення урядом випуску позик приступила до її реалізації, з цілковитим охопленням всіх членів нашого колективу, протягом 3—4 годин.

Надалі робота комісії була спрямована головним чином на збереження суми передплати з забезпеченням своєчасного й повного надходження коштів по держ-

позиці до державного бюджету.

Другим завданням комісії сприяння була систематична перевірка правильності одержання бухгалтерією внесків по позиції з передплатників, повне й своєчасне перерахування цих сум до державного бюджету.

Обов'язком комісії сприяння була також постійна інформація трудящих про строки проведення чергових тиражів, організація довідкових тиражних столів, організація своєчасного отримання вигравів по облігаціях.

В березні 1951 року Верховна Рада СРСР прийняла закон про державний бюджет СРСР на 1951 рік. Цей бюджет відображає грандіозну програму господарського й культурного будівництва, встановлену державним планом розвитку народного господарства СРСР, й забезпечує цю програму потрібними фінансовими ресурсами.

Сума бюджету передбачає також надходження по державних позиках і внесках до ошадкас в сумі 33 мільярди карбованців, що складає третину асигнувань на капітальні вкладення в народному господарстві по державному бюджету.

Позики в країні соціалізму зустрічають одностайну підтримку всього нашого народу. Кожного разу державні позики розміщуються у нас з значним перевищенням, а передплата перетворюється на демонстрацію радянського патріотизму.

Виконання державного бюджету СРСР в 1951 році буде новим внеском у велику справу будівництва комунізму, яка здійснюється усім радянським народом під непереможним прапором партії Леніна—Сталіна, під керівництвом організатора всіх наших перемог І. В. Сталіна.

І. ШУМЕНКО,

голова комісії сприяння держкредиту.

Рішуче ліквідувати недоліки

На економічному факультеті відбулися партійні збори, присвячені питанням перебудови наукової, науково-методичної й викладацької роботи в зв'язку з виходом у світ геніальних праць І. В. Сталіна з питань мовознавства.

Доповідач, кандидат економічних наук т. Васильєв, викрив недоліки в плануванні наукової роботи, гостро критикував слабкий контроль з боку партійного бюро

й деканату за ходом наукової роботи на факультеті. В дебатах виступили комуністи тт. Бейгель, Матвійчук, Щербаха, Гензель.

Збори прийняли резолюцію, спрямовану на ліквідацію недоліків і рішучу перебудову роботи в світлі праць І. В. Сталіна з питань мовознавства.

О. ШЕБАНОВ,

студент IV курсу економічного факультету.

Під контроль громадськості

Члени комсомольського бюро біологічного факультету по декілька раз побували на семінарах з соціально-економічних дисциплін на всіх курсах. Це допомогло виявити слабкі сторони того чи іншого курсу. Так, наприклад, на IV курсі з'ясувалося, що студенти Хазен і Хазанович пропустили по 4 семінари з 8 по діалектичному матеріалізму. Групі доведеться тепер взяти їх під свій контроль, забезпечивши вчасне складання екзамену.

На першому курсі пройшов залік з анатомії людини. Деякі студенти поставилися безвідповідально до заліку. Так, своєчасно не склали його Шевченко і Виноградова.

На факультеті організовано декілька кімнат для підготовки студентів до весняних екзаменів.

Р. РУБЕЖАНСЬКА.

Працівники наукових закладів і вищої школи! Боріться за дальше процвітання передової радянської науки! Сміливіше розвивайте творчу критику і самокритику в науковій роботі! Збагачайте науку і техніку новими дослідженнями, відкриттями та винаходами! Підвищуйте якість підготовки спеціалістів для народного господарства!

НАД ЧИМ ПРАЦЮЮТЬ НАШІ ВЧЕНІ

Вивчення типів нервової діяльності у коней

— Ми розраховуємо штучно удосконалити нервову систему до можливих меж, — говорив І. П. Павлов. Він довів, що вища нервова діяльність регулює всі без винятку функції тваринного організму. Перед радянською наукою стоїть завдання: творчо застосовувати вчення І. П. Павлова.

Влітку і восени 1950 року нами, разом з співробітником українського науково-дослідного інституту тваринництва Д. А. Волковим зроблена спроба вивчити типи нервової діяльності у коней-возовиків в зв'язку з їх конституцією і продуктивністю.

Досліди провадилися на Роменському іподромі в Сумській області. Активну участь у підготовці й проведенні їх узяли спеціалісти Роменського державного плеємінного розсаднику коней-возовиків.

Для досліду було відібрано 14 жеребців роменської породної групи коней-возовиків. Методика дослідження була побудована так. Протягом п'ятидесяти днів коні проходили тренування за спеціально розробленою програмою. Вивчалися нервові реакції у кожного коня в звичайній для нього обстановці: в конюшні, в станку. Усі нервові реакції коня на навколишні явища (ходіння людей, різні звуки, операції по догляду й т. і.) зафіксувалися в спеціальному журналі. Потім у коней в стані спокою визначалися фізіологічні показники: частота пульсу, швидкість дихання за хвилину й температура тіла.

Після цього коні проходили випробування з метою виявлення у них сили нервових реакцій на зрівноваженість й рухомість у спеціальній камері-деннику. В камері були влаштовані кормушка й штучні сигнали-подразники: наполовину зменшена кількість світла, автомобільна сирена, дзвоник. Для спостережень зробили маленьке віконце. Детально фіксувалося поведіння коня в новій для нього обстановці. Кожен кінь знаходився в камері до того часу, поки в нього не наступало цілковите згасання орієнтувального рефлексу (рефлексу «що таке») на нову обстановку й згасання гальмування на штучні сигнали-подразники. Дія звукових сигналів починалася, як правило, після зникнення у коня орієнтувальної реакції, бо всяку новизну в зовнішніх умовах І. П. Павлов розглядав як окремий подразник.

Після виходу з камери у коня знову визначалися фізіологічні показники. Далі через 30—40 хвилин кінь поступав на іподром для випробування на швидкість крайнім кроком, риссю і на вантажопідйомність.

На основі проведеного нами аналізу нервових реакцій на навколишні явища, всіх піддослідних коней можна поділити на 3 групи: 1) коні міцного, зрівноваженого, швидкого («живого») типу нервової діяльності, 2) коні міцного, зрівноваженого, повільного («спокійного») і 3) коні з ознаками слабкого типу нервової діяльності.

Дослідження коней на іподромі показало, що в середньому по всіх показниках перше місце зайняли коні міцного зрівноваженого швидкого, друге — міцного зрівноваженого повільного типів нервової діяльності й останнє місце зайняли коні з ознаками слабкого типу нервової діяльності. Одержані дані ми вважаємо попередніми. В наступній роботі нами планується удосконалення методів по діагностиці типів нервової діяльності коней в бік більш об'єктивних методів вивчення, розробка класифікації діяльності відповідно до напрямку продуктивності коней (верхові, рисисті, вантажні), вивчення зв'язку між типами нервової діяльності, будовою тіла коней та їх продуктивністю.

Рішення цих завдань повинно дати практиці надійні способи поліпшення й дальшого удосконалення порід коней на основі павловського вчення.

І. МАНАКОВ,

кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри дарвінізму й генетики.

НОВА ЗБІРКА ДОКУМЕНТІВ

У Києві, в Укрполітвидав'ї вийшла збірка документів обсягом в 32 друкарських аркуші під назвою «Победа Великой Октябрьской социалистической революции и установление советской власти на Украине». Це — перша з книг

трьохтомного археографічного видання, здійснюваного Центральним державним архівом Жовтневої революції та соціалістичного будівництва УРСР разом з кафедрою історії СРСР Харківського університету.

Книга вийшла під редакцією та з вступною статтею доцента С. М. Королівського. Упорядкували збірку тт. І. Дьомкін, С. Розін та А. Скаба. В збірці є коло 400 документів, які охоплюють період від 25 жовтня до середини грудня 1917 року.

ГОТУВАТИ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ З СТУДЕНТСЬКОЇ ЛАВИ

Порівняно з минулим роком Студентське наукове товариство значно поліпшило свою діяльність. Про це свідчить хоча б збільшення майже вдвічі кількості доповідей, внесених на підсумкову студентську наукову конференцію, присвячену 81 роковинам з дня народження В. І. Леніна.

В плануванні гурткової роботи студентів і максимальному наближенні її до тематики і планів науково-дослідницької роботи кафедр найкращих успіхів домоглися біологічне й хімічне відділення СНТ. Кафедри цих факультетів конкретно керують гуртками, орієнтують їх на виконання актуальної тематики, що пов'язана з практикою народного господарства. Більшість доповідей, прочитаних на гуртках цих факультетів, носять дослідницький, експериментальний характер. Наприклад, на біологічному факультеті експериментальною роботою в гуртках займається 115 студентів, на хімічному факультеті — 72 студенти.

Багато робіт, виконаних в наукових студентських гуртках, спрямовані на рішення завдань, пов'язаних з поліпшенням виробничих процесів промисловості і сільськогосподарства. Студенти-гуртківці активно включилися в допомогу будівникам Каховської гідроелектростанції, Південно-Українського і Північно-Кримського каналів.

Наукові співробітники географічного факультету приступили до розробки питань, пов'язаних з будівництвом Каховського гідрозузла. До цієї роботи залучаються члени Студентського наукового товариства. Темі, пов'язані з допомогою соціалістичному сільському господарству, розроблюються на біологічному факультеті. Більшість наукових гуртків хімічного факультету також встановила міцний зв'язок з підприємством. За приклад можна навести роботи студентів тт. Романової, Титаєнко, Куделі, Кириченко, Барської, Бондаря, Хавеса, Львіної-Ридаль.

Студентки економічного факульту,

члени гуртка радянської економіки під керівництвом кафедри провадили на Турбогенераторному заводі індивідуальні фотографії робочого дня.

Робота студентів, проте, все ще не може вважатися задовільною. Особливо погано пов'язані з виробництвом гуртки фізико-математичного факультету.

Великим недоліком є недостатнє охоплення студентів гуртками соціально-економічного типу, особливо на хімічному, фізико-математичному, географічному, географічному і біологічному факультетах. Три секції гуртка філософії об'єднують в загальній кількості всього 30 студентів. Перед кафедрами соціально-економічних наук стоїть завдання організації гуртків на всіх факультетах.

Протягом року президія СНТ приділяла мало уваги шефській роботі, основними формами якої повинна бути робота в шкільних гуртках, організованих в школах і при факультетах та читання лекцій на заводах, підприємствах, в колгоспах. Винятком є хімічний, біологічний і географічний факультети. Хімічний факультет, наприклад, здійснює шефство над 10 школами Харко-

Літературно-художні вечори редакції газети «Сталінські кадри»

12 квітня на черговому літературно-художньому вечері редакції «Сталінських кадрів» з першою бесідою з циклу «Як слухати музику» виступив доцент Харківської консерваторії Борис Олексійович Любимов. Перша бесіда була присвячена виразним засобам музики. Надзвичайно цікаву бесіду лектор ілюстрував творами Чайковського, Римського-Корсакова, Гріга та ін. в грамофонному записі.

Бесіда викликала великий інте-

рес студентів. Читальня гуртожитку по вул. Артема, 49 була в цей вечір переповнена. На закінчення лектор відповів на запитання студентів.

26 квітня Б. О. Любимов провів у гуртожитку другу бесіду з циклу «Як слухати музику» на тему «Структура музичних творів».

На фото: Б. О. Любимов серед студентів.

Фото В. ВАСИЛЕНКА.

Георгій Барсегян

...Високий чорноокий юнак стоїть біля столу. Він трохи хвилюється: студенти географічного факультету обрали його шойно головою профспілкового бюро. Роботи буде багато. Чи справиться він з нею?..

Тепер всі, хто тоді обирав Георгія Барсегяна, знають, що вони не помилилися. Ініціативний, сповнений енергії, завзятий, він став діловитим керівником профспілкової організації факультету.

— Ми студенти, — каже Барсегян, — і основне наше завдання полягає в тому, щоб добре вчитися. Ось чому ми зосередили свою увагу, головним чином, на академічній та науковій роботі.

На факультеті в кожній групі протягом року велася графіка відвідування лекцій, складання позааудиторного читання, відповідей на семінарах і колоквіумах. За пропозицією профбюро, на курсах були створені так звані «академтрійки», які разом з проф-

оргом курсу перевіряли самостійну роботу студентів, слідували за конспектуванням першоджерел з соціально-економічних дисциплін, виконанням практичних і лабораторних робіт. Члени профбюро провели велику роботу по залученню студентів до наукових гуртків, число членів яких збільшилось порівняно з минулим роком майже вдвоє.

Георгій Барсегян — чуйний товариш, завжди готовий допомогти. Він частий гість у гуртожитку, знає умови життя кожного студента.

— Барсегян наш перший, помічник, — каже заступник секретаря парторганізації факультету О. Бабич. — Якщо Георгій взявся за якусь справу, всі знають, що він доведе її до кінця.

За добре поставлену роботу профспілкового бюро факультету Г. Барсегян нагороджено почесною грамотою Обкому профспілки.

та студентів лише формально вважається частиною комсомольської роботи. Наукове товариство на більшості факультетів є немов би якась автономна організація. Комсомольця, який зірвав засідання гуртка або не випустив вчасно газету наукового товариства, не притягають до комсомольської відповідальності. Комсомольські бюро факультетів обмежують своє керівництво слуханням, та й то надзвичайно рідко, звітів голів рад відділень. Тільки на біологічному і економічному факультетах наукову роботу вважають однією з важливих ділянок комсомольської роботи і кожний член гуртка почуває комсомольську відповідальність за виконану роботу.

Комсомольські бюро повинні пам'ятати, що виховувати наукові кадри треба з студентської лави.

Ю. КВИЧКО,

член президії Студентського наукового товариства.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»

№ 12

3 стор.

Кращі спортсмени університету: Д. Марінченко, Є. Маматюк, З. Сальникова, В. Сергучов, З. Прикладовська.

Фото В. ВАСИЛЕНКА.

ЦІННИЙ ПОЧИН БІОЛОГІВ

Перша конференція вихованців факультету

Незвичайні слухачі заповнили в цей день аудиторію ім. Мечнікова на біологічному факультеті. Кожного, хто тільки не з'являється, зустрічають радісними вигуками, оточують, розпитують. Це — колишні випускники зібралися на свій рідний факультет для того, щоб поділитися досвідом роботи, одержати консультацію у своїх професорів й викладачів.

Цінну ініціативу проявив біологічний факультет, організувавши бюро зв'язку з випускниками. З різних кінців нашої неосаяної країни сюди надходять листи від колишніх студентів. З метою більш тісного зв'язку з своїми випускниками, безпосередньої допомоги їм, бюро організувало конференцію випускників.

З теплим вступним словом звернувся до присутніх професор Уманський. Він сказав, що факультет до цього часу погано знав про долю своїх вихованців. Бажання колективу факультету — тримати постійний, міцний зв'язок з своїми випускниками.

Доцент Петров прочитав доповідь про роботи лауреата Сталінської премії О. Б. Лепешинської. Доповідач був сам в Москві у О. Б. Лепешинської, бесідував з нею, бачив її лабораторії та установи.

А потім гості розповіли про свою роботу.

Поліна Іванівна Чорная в складних умовах закінчила у 1948 році університет: жила в гуртожитку, виховуючи двох дітей. Вона працює викладачем біології в середній школі міста Лебедин. Її учні 6-го класу вже зараз висіли сіянці для вегетативних щеплень, які вивчаються по курсу дарвінізму в 9-му класі. Через три роки ці сіянці будуть трьохрічними й з ними можна буде працювати.

Поліну Іванівну змінила тільки не прибувши з м. Сватова Ворошиловградської області тов. Дмитренко. Натхненню й гаряче розповідає вона про свою роботу. Дійсно, вона домоглася значних успіхів. В гуртку, яким вона керує, навчається 30 юннатів, з них — 16 кандидати для участі у Всесоюзній сільськогосподарській виставці. Добре налагоджена робота і на пришкольній ділянці, провадиться вегетативне розмноження смородини, створені ділянки високого врожаю.

Велику наукову роботу провадить т. Баткіна, яка закінчила університет в минулому році. Працює вона на Харківській селекційній станції, де вивчає вплив отрут на комах — сільськогосподарських шкідників. Вона повинна знайти дозу, що вбиває комах-шкідників і водночас не шкодить рослинам. Випускниця тримає тісний зв'язок з кафедрою ентомології.

Коли слухаєш ці гарячі виступи, серце наповнюється гордістю за нашу Батьківщину, яка виховала таких чудових людей. Тільки в нашій країні можливе таке ставлення й любов до праці.

Учасники конференції пред'явили керівникам факультету ряд претензій. Так, наприклад, слабким місцем у всіх викладачів школи є організація пришкольніх ділянок, з якими в університеті студентів знайомлять недостатньо. Також недоліком є, наприклад, те, що студентам, які спеціалізуються з ентомології не читають курсу хвороб рослин.

Випускники, які займаються науковою роботою, зустрічають іноді утруднення в плануванні тематики. Колектив факультету зобов'язався допомогати їм у плануванні й проведенні наукових досліджень.

Бюро зв'язку з випускниками тут же організувало консультації для учасників конференції. Так, консультацію з питання організації пришкольніх ділянок провів професор Самохвалов. Доцент Махінко дав консультацію по методах демонстрації павловського вчення в школах.

Учасники конференції вирішили тримати міцний зв'язок з факультетом.

Конференції випускників повинні стати хорошою традицією на всіх факультетах університету.

М. ВІНЕЦЬКА.

Слідами наших виступів

За глибоке вивчення основ марксизму-ленінізму*

В зв'язку з передовою статтею, надрукованою в газеті «Сталінські кадри» № 8, завідувача кафедрою марксизму-ленінізму доцент тов. Г. Ю. Немирова повідомила, що стаття обговорювалася на засіданні кафедри 31 березня 1951 р. Недоліки, про які повідомлялося в газеті, справді мали місце. Кафедра неприпустимо зволікала постановку на своїх засіданнях теоретичних доповідей у зв'язку з роботами товариша Сталіна з питань мовознавства.

31 березня на засіданні кафедри була заслухана доповідь тов. Парицького «Розвиток товаришем Сталінінм вчення марксизму-ленінізму про базис та надбудову в його нових роботах з мовознавства». Друга доповідь намічена на чергове засідання.

В зв'язку з сигналами газети про те, що окремі студенти вчать основи марксизму-ленінізму з конспектів минулих років, члени кафедри ще раз обговорили це питання й загострили увагу викладачів на необхідність більш дбайливої перевірки конспектів і надання допомоги студентам у роботі над першоджерелами.

В лавах могутньої армії миру

ВКЛАД МОЛОДИХ ПАТРІОТІВ В'ЄТНАМУ

Нещодавно відбувся Національний конгрес Народного-демократичної Спілки молоді В'єтнаму. З доповіддю про роботу Спілки, про боротьбу в'єтнамських юнаків і дівчат проти французьких колонізаторів виступив генеральний секретар Спілки молоді Нгуен Лам.

З часу закінчення роботи останнього Національного конгресу Спілки молоді, що відбувся в жовтні 1950 року, сказав він, у В'єтнамі посилюється молодіжний рух. Спілка молоді бореться за раз за виконання завдань, які поставив перед нею вождь в'єтнамського народу Хо Ші Мін.

Події останнього часу, сказав Нгуен Лам, з усією очевидністю показують, що наше юнацтво є великою силою, в усіх галузях життя країни, і в першу чергу у збройній боротьбі. Молодь В'єтнаму активно допомагає Народній армії, бере участь у створенні й зміцненні загонів народного ополчення. На державних під-

приємствах молоді робітники створюють виробничі ударні бригади.

Нгуен Лам виклав основні завдання, які стоять зараз перед Спілкою молоді. Він вказав, що Спілка покликана бути передовою організацією, здатною скеровувати роботу інших молодіжних організацій, виховувати юнаків і дівчат країни в дусі інтернаціоналізму, любові до Батьківщини, впевненості в своїх силах.

Особливу увагу, вказав Нгуен Лам, члени Спілки повинні приділяти вивченню класичних праць вождя трудящих всього світу Й. В. Сталіна.

На закінчення своєї доповіді генеральний секретар Народного-демократичної Спілки молоді В'єтнаму заявив, що в члени Спілки зараз вступає все більше молодих людей, які показують відмінний приклад роботи на виробництві, наполегливого навчання в школі, героїчної боротьби на фронті.

(«Комсомольская правда»).

ПІДГОТОВКА ДО ВСЕСВІТНЬОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ

ПРАГА, (ТАРС). Секретаріат Міжнародної спілки студентів прийняв рішення провести XI Всесвітні академічні літні ігри (щорічна студентська олімпіада — Ред.) в Берліні в серпні цього року. Це спортивне свято приурочується до Всесвітнього фестивалю демократичної молоді, що буде проводитися в цей час у Берліні.

В зв'язку з цим спортивна комісія Міжнародної спілки студентів заслухала повідомлення представників студентських організацій 21 країни про хід підготовки до літніх академічних ігор.

Представник Німецької Демократичної Республіки Мюллер заявив на засіданні спортивної комісії, що «підготовка до фестивалю молоді і студентських ігор є справою широких народних мас Німецької Демократичної Республіки, які в лавах всесвітнього табору миру, очолюваного Радян-

ським Союзом, рішуче домагаються створення єдиної, демократичної і миролюбної Німеччини».

Представники студентських організацій країн народної демократії та Китаю повідомили про виключно сприятливі умови для розвитку спорту, створені урядами їхніх держав, про широкую підготовку студентських організацій цих країн до всесвітніх ігор.

Представники студентства капіталістичних, колоніальних і залежних країн розповіли про найрізноманітніші перешкоди, що чиняться прогресивним студентам, які готуються взяти участь в іграх.

В одностайно прийнятій резолюції спортивна Комісія Міжнародної спілки студентів закликала студентські організації і студентів-спортсменів усіх країн взяти активну участь в щорічних академічних іграх.

Японські студенти — проти озброєння країни

ПЕКІН, (ТАРС). Як передає агентство Сінхуа, посилюючись на японське агентство Ренго Цусін, все більше число японських студентів включається в кампанію по збиранню підписів під вимогою про укладення всебічного мирного договору з Японією. Японські студенти рішуче виступають також проти озброєння Японії Сполученими Штатами Америки. Студенти ведуть роз'яснювальну роботу, завдяки чому були зібрані підписи під вимогою про укладення всебічного мирного

договору. 2 тисячі підписів зібрали студенти університету острова Кюсю. Студенти в Токіо розповсюджували листівки, в яких містилася вимога про укладення всебічного мирного договору. Шестеро студентів були заарештовані в районі Мегуро в Токіо.

За повідомленням газети, що видається Національною федерацією студентів Японії, більшість студентів в Осака виступає проти озброєння Японії. За відомостями тієї ж газети, з кожних 100 студентів університету Гіфу 75 виступають проти озброєння Японії і за всебічний мирний договір.

В. о. редактора В. БУДНІКОВ.

Два кубки

22—24 квітня обласна рада Добровільного спортивного товариства «Наука» провадила розіграш кубків з волейболу та баскетболу. Команда волейболісток університету виграла фінальну гру, одержала кубок і диплом I ступеня. Добре грала в фіналі команда баскетболістів. З великою перева-

гою вона також виграла перше місце, завоювавши кубок та диплом I ступеня.

На фото: команда волейболісток; справа наліво — Брежньова, Уразовська, Завадська, Яременко, Кругман, Тандетницька.

Фото В. ВАСИЛЕНКА.

Конкурс на кращу спортивну газету

Кафедра фізвиховання і спорту разом з базовою радою ДСТ «Наука» провадять конкурс спортивних газет. Краща спортивна газета буде премійована.